1. vaatuses tantsud:

Proloog-tantspantomiim: Julia — Vally Kuurmann, Valentine Vassiljeff, Romeo — Boris Blinoff, Artur Koit, Tybalt — Verner Hagus, Capuletti — Valentin Lind, Paris — Dionis Anvelt, Gertrude — Siina Rogenbaum. Daam — Elly Kubjas, härrad — Rein Rannik ja Hermann Braunschweig.

Polichinelle: Dionis Anvelt, Boris Blinoff, Hermann Braunschweig, Verner Hagus, Valentin Lind, Rein Rannik.

Looritants: Valentine Vassiljeff, Vally Kuurmann, Senta Ots.

Mustlastants: Elly Kubjas, Hilda Malling, Elfy Lepp, Karin Devis, My Granberg, S. Kalevi. Solist — Klaudia Maldutis.

Aeg — 15. sajand.
Koht — Verona.

1. pilt: Capulettide peosaal; 2. pilt: Capulettide aed, 3. pilt: Lorenzo kong, 4. pilt: tänav Veronas, 5. pilt: Julia tuba, 6. pilt: Capulettide hauakamber.

Vaheajad pärast 1-st, 3-ndat ja 4-ndat pilti.

Maailma esietendus: 27. aprillil 1867. a. Pariisis. Julia — Adelina Patti. Romeo — Jean de Rezské, Lorenzo — Eduard de Rezské.

SISU:

1. pilt. Capulettide majas on Julia 18-aastase sünnipäeva puhul korraldatud maskipidu. Valitseb rõõmus ja lõbus tuju. Romeo ühes Mercutio ja teiste sõpradega tulevad maskeerituina endi surmavaenlase ruumidesse seiklushimu ajel. Romeo näeb esmakordselt Juliat ja armub temasse, ennast siiski mitte tunda andes. Kuid Tybalt tunneb ta häälest ära ja vannub verist kättemaksu. Mercutio osaval vahetalitusel õnnestub sõpradel siiski Tybalti käest pääseda. Pilt lõpeb tantsudega.

2. pilt. Capulettide aed. Armastus ei anna Romeole rahu ja veel samal ööl tuleb ta Capulettide lossi aeda, lootes kohata Juliat. Ka Julial on tutvumisest Romeoga hingerahu kadunud ja ta ilmub rõdule, paludes öölt vastust, miks iidne perekondadevaheline raev peab lahutama teda tema kallimast. Romeo annab end näha ja suures n. n. rõdu-stseenis otsustavad mõlemad salaja abielluda.

3. pilt. Abiellumine sünnibki Franziskaani ordu munga Lorenzio vahetalitusel selle kongis. Julia amm Gertrude on laulatuse tunnistajaks.

4. pilt. Romeo paaž Stephano otsib taga oma isandat, arvates et see viibib salaja oma naise juures Capulettide majas. Ta laulab lossi ees tänaval väljakutsuva laulukese, mille järele unerahust äratatud Capulettid tulevad segajat karistama. Lärmi peale ilmuvad Tybolt ja Mercutio, ja nagu harilikult läheb kohe kahevõitluseks ja riiuks lahti. Õigel ajal ilmub Romeo ja lahutab vehklejad. Tybalt arvab õige aja olevat kättemaksmiseks ja provotseerib tüli, solvates Romeot häbistavate sõnadega. Mercutiol lõpeb viimaks kannatus ja ta haarab mõõga, kuid Romeo õnnetu vahelesegamise tõttu saab Tybaltilt surmava piste. Nüüd ei jää ka Romeole muud üle kui sõbra surma eest kätte maksta. Lõppeks ilmub Verona vürst Escalus ja mõistab Romeo karistuseks maapakku.

5. pilt. Hoolimata vürsti käsust on Romeo öösel salaja Julia juures. Koiduga tuleb aga aeg põgenemiseks. Tuleb Julia isa ühes vend Lorenzoga ja teatab tütrele, et ta on krahv Parisele Julia käe lubanud ja et kõik on korraldatud kihlusteks. Julia otsib ahastuses abi Lorenzolt ja see annab talle pudeli mürki. Mürk ei ole mitte surmav, vaid hoiab oma ohvri vaid ööpäeva varjusurmataolises olekus. Munk soovitab Juliale seda juua, nähes selles ainsat väljapääsu olukorrast. Ta lubab ühtlasi Romeod kõigest informeerida, et Julia ärkamisel mõlemad Veronast põgeneksid ja õnne leiaksid.

6. pilt. Capulettide hauakamber. Lorenzo teade ei jõua aga sihile, sest kohas, kus Romeo viibib maapaos, on lahti pääsenud katk ning käskjalga ei lasta isoleeritud asundusse sisse. Teade Julia surmast on aga siiski Romeo kõrvu ulatand ning ta tuleb salaja hauakambrisse, et surmas oma kallimaga ühineda. Mürk on päästjaks. Seal ärkab aga Julia varjusurmast ja mõlemad tahavad nüüd munk Lorenzo kava kohaselt põgeneda. Sääl avaldab aga mürk juba mõju ja Romeo sureb. Ahastav Julia haarab Romeo pistoda ja tapab end, langedes Romeo kõrvale.

Epiloog. Lorenzo ilmub ühes Stephanoga hauakambrisse, et Julia ärkamisel ta juures olla. Seal avaneb neile aga kohutav pilt. Ka Capulettid ja Montecchid on loost kuuida saanud ning ilmuvad. Hirmsas vihas ja teineteist laste surmas süüdistades, haaratakse jälle relvade järele, kuid munk Lorenzo vaheleastumisel lepivad nad igaveseks.

Romeo ja Julia.

Charles François Gounod sündis 17. juunil 1818. a. Pariisis. Alguses komponeeris ta vaid kiriklikku muusikat, kuid esimese ooperi („Sapho" 1851) menu järele, kuigi see kandis lokaalset iseloomu, andus peagu täielikult lavamuusika kirjutamisele. Maailmakuulsuse saavutas ta 1859. a. kirjutatud „Faustiga". „Romeo ja Julia" järgnes „Faustile" kaheksa aasta pärast (1867). Vähema populaarsuse omavad tema teised ooperid „Ulysse", „Mireille" j. t., kuid „Faust" ning „Romeo ja Julia" on mängitavamaid oopereid kõigil maailma lavadel ja ühegi lüürilise tenori või koloratuur-soprani repertuaarist ei puudu Romeo Fausti ning Julia ja Margarete partiid.

„Romeo ja Julia" esietenduse koosseis oli hiilgavamaid, mida maailm kunagi näinud. Kõigi koloratuursopranite täht Adelina Patti ise Juliana ja maailma tenorite kuningas enne Carusot — Jean de Rezské (poolakas) — Romeona, tema mitte vähem kuulus vend Eduard de Rezské — Lorenzona.

Hulk aastaid hiljem kirjutas Gounod „Romeo ja Juliale" juurde veel balleti, kuna tantse armastavad pariislased ei suutnud kujutella ooperit ilma säärase attraktsioonita. „Estonia" käesolevas lavastuses esinebki nüüd ka ballett.

„Romeo ja Julia" romantilisest ja viisirikkast muusikast on kontsertlavadelt tuntud Julia valss (I v.) ja Romeo aaria: „Ah, päike, tõuse sa."

On veel huvitav märkida, et maailmakuulus prantsuse tenor Georges Thill, kõik oma välismaised gastrollid avab Romeoga, kuna tema repertuaaris esineb küllaltki teisi tänulike osi (don José, Rodolf, Cavaradossi, Faust jne.).

Ch. Gounod muusika nõuab ettekandjailt erilist õrnust, pretsisiooni ja stiilitunnet. Robustse häälesünnitusega ei ole siin midagi teha. Gounod tundis hästi laulunõudeid ja sellepärast on tema ooperid eriliselt tänulikud lauljaile.

Käesolevas lavastuses on tekstiliselt püütud läheneda Shakespeare'i algupärandile, niipalju kui seda lubas autori vorm. Sellest on tingitud ka mõnede osade trakteerimine teisiti, kui seda on harjutud nägema või ette kujutama, näiteks Julia osa. Arvatakse, et Julia kui õilis armastuse eeskuju minevikust, pidi kindlasti olema mingi pühak, äärmiselt tagasihoidlik jne. Lugedes Shakespeare'i teksti me seda ei tunne. Shakespeare on Julia varustanud kõigile naistele omaste varjunditega, nagu on vallatus, naiivsus, veidi koketsust — ja kõik, mida te tahate.

Eino Uuli.

Soodsamatel tingimustel laenutate näidendeid
Eesti Haridusliidu
Teatritarvete laost
Tallinn, Uus tän. 2. Telefon 452-02